

Arbeidsprogram 2020-2022

Innhold

Satsingsområde 1: Skeives rettigheter i Europa	1
Satsingsområde 2: Kjønnroller og kjønns mangfold	3
Satsingsområde 3: Sammensatt diskriminering og antirasisme	4
Satsingsområde 4: Familie og reproduksjon	6

1 Satsingsområde 1: Skeives rettigheter i Europa

2
3 Det er en stadig utvikling i Europa hvor skeive mennesker blir utsatt for hat, vold og
4 diskriminerende lovverk. Spesielt ser vi at høyreekstreme partier, religiøse samfunn og
5 ytterliggående organisasjoner vinner terreng i Europa ved hjelp av homofobisk og transfobisk
6 hat. Vi ser utviklingen av såkalte "LHBT-frie" soner flere steder i Europa og iverksettelse av
7 lovverk som støtter oppunder vold og diskriminering av skeive. Dette gjør at våre skeive
8 medmennesker tvinges til å skjule sin identitet i frykt. Samtidig ser vi at organisasjoner med
9 likelydende politikk som de vi ser i Europa har begynt å etablere seg i Norge. Dette er en
10 farlig trend, hvor alle vi som ønsker et åpent samfunn med et trygt og godt debattklima må
11 reagere mot.

12
13 Dette er ikke bare en skremmende utvikling som går ut over de av oss som bryter normene
14 for kjønn og seksualitet, men også kvinners rettigheter. Det har i flere land blitt vedtatt
15 restriktive lover som gjør at kvinner ikke lenger har råderett over egen kropp, blant annet
16 veldig restriktiv abortlovgivning og forbud for kvinners og skeives reproduktive rettigheter
17 som egg- og/eller sæddonasjon.

18
19 FRI som organisasjon mener at alle skeive mennesker skal kunne leve ut sin identitet åpent,
20 uten frykt for forfølgelse, hat og diskriminering. Vi kan ikke akseptere lovverk som går på
21 bekostning av våre rettigheter, ei heller den stadige utviklingen av homo- og transfobiske
22 partier og organisasjoner. Vi må derfor også som nasjon være vårt ansvar bevisst og ta imot
23 flere skeive flyktninger, også fra Europa.

24
25 **FRI's mål:**

- 26
- 27 • Et Europa hvor alle kan leve ut sin identitet uten frykt for forfølgelse, vold, hat og
28 diskriminering.

29 **FRI skal jobbe for at:**

- 30
- 31 • LHBTI-personers rettigheter i Europa styrkes gjennom et økt samarbeid med våre
32 søsterorganisasjoner og andre.
  - 33 • LHBTI-personers rettigheter integreres og fremmes i norsk utenriks- og
34 utviklingspolitikk.
  - 35 • Europeiske myndigheter i større grad setter fokus på våre rettigheter og krav til
36 etterfølgelse i lovverk.
  - 37 • Europeiske land ikke benytter seg av diskriminerende lovverk mot skeive, og
38 iverksetter "LHBTI-frie" soner.
  - 39 • EU iverksetter en egen LHBTI-strategi for å bedre levekårene for skeive mennesker i
Europa.

- 40
- 41
- 42
- 43
- 44
- 45
- 46
- 47
- 48
- 49
- 50
- 51
- 52
- Norske kommuner gjennom sitt vennskapsby-prosjekt med Europeiske byer setter dette temaet på agendaen.
  - Norske utenriksstasjoner skal holde tett kontakt med lhbti-organisasjoner og menneskerettsorganisasjoner som har lhbti-rettigheter som en integrert del av sitt arbeid, bidra med økonomisk og politisk støtte til deres arbeid, og ha en proaktiv og samordnende rolle overfor andre utenriksstasjoner.
  - Norge skal integrere lhbti-personers rettigheter som en del av sin pågående dialog om menneskerettigheter med samarbeidsland, og reagere når lhbti-personers menneskerettigheter blir brutt. Eventuelle reaksjoner må skje i samråd med lhbti-aktivister i gjeldende land.
  - Jobbe for erfarings- og kompetanseutveksling mellom våre Prider og tilsvarende festivaler i Europeiske land.

53 **I egen organisasjon skal FRI:**

54

- 55
- 56
- 57
- 58
- 59
- 60
- 61
- 62
- 63
- 64
- 65
- 66
- 67
- 68
- Skolere egne tillitsvalgte om situasjonen i Europa.
  - Styrke samarbeidet med andre aktører som jobber opp mot europeiske myndigheter og europeiske lobbyister med felles interesser.
  - Fortsatt arrangere BarentsPride som et viktig arrangement med trygge møteplasser og kompetanseutveksling.
  - Bidra med kompetanse og påvirkning der det er mulig, både overfor myndigheter og organisasjoner.
  - Invitere internasjonale aktivister, organisasjoner og andre aktører til å gjeste våre festivaler og arrangementer.
  - Invitere internasjonale artister fra land/områder med dårligere levekår for skeive.
  - Stå for felles arrangementer med tidligere gode samarbeidspartnere, som Skeiv verden, Salaam, Amnesty International Norge, Helsingforskomiteen, og også mobilisere nye både nasjonale og internasjonale aktører som for eksempel FOKUS, SAIH, Sex og Politikk, Redd Barna og mange andre.

69 Satsingsområde 2: Kjønnroller og kjønns mangfold

70

71 Et likestilt og fritt samfunn forutsetter at alle har mulighet til å velge sitt eget liv og uttrykk
72 uten å bli begrenset av trange kjønnroller og kjønnsnormer. Fra før fødsel knyttes en rekke
73 forventninger til oss basert på kjønn. Forskning viser også at barn behandles ulikt av sine
74 omgivelser basert på hvilke kjønn de oppleves som. Det er behov for å starte tidlig med å
75 motvirke kjønnroller og kjønnsstereotyper som begrenser barns utfoldelse og
76 mulighetsrom. Et av hovedfunnene fra evalueringen av Kunnskapsløftet var at den
77 videregående opplæringen i Norge er preget av en kraftig segregering mellom jenter og
78 gutter. Kjønnsdelte utdannings- og yrkesvalg bidrar til et kjønnsdelt arbeidsmarked og
79 ulikheter i lønn.

80

81 FRI ønsker å arbeide for et samfunn der alle, uavhengig av kjønn, får mulighet til å utfolde
82 seg uten å bli begrenset av kjønnsrolle og kjønnsstereotyper. Både mangfoldet av kjønn og
83 mangfoldet innenfor kjønnskategoriene er positivt for samfunnet og for enkeltmennesker.

84

85 Det finnes et mangfold av kjønn. Mange definerer seg som mann eller kvinne og finner seg til
86 rette i tokjønnsmodellen, men det er også mange som ikke definerer seg innen disse
87 kategoriene. Kjønnsmangfold handler om retten til å selv-definere kjønnsidentitet, uten å
88 begrenses av samfunnets forventninger til kropp, kjønnroller, kjønnsuttrykk og
89 kjønnskategorisering, samt å anerkjenne at det finnes mangfoldige kjønnsuttrykk.

90

91 Transpersoner og ikke-binære er særlig utsatt for diskriminering og trakassering på bakgrunn
92 av kjønn.

93

94

95 **FRI s mål:**

- 96 • At barn og unge får vokse opp i et samfunn der de blir sett som enkeltmennesker og
- 97 ikke som tilhørende en kjønnskategori
- 98 • At kjønnsmangfoldet blant oss blir gjenspeilet i reklame, film og tv.
- 99 • Et likestilt samfunn der kjønn ikke påvirker muligheter og handlingsrom.

100

101 **FRI skal jobbe for at:**

- 102 • Barnehager og skoler aktivt arbeider for å motvirke kjønnsstereotyper og kjønnroller
- 103 og fremmer likestilling
- 104 • Reklamebransjen utfordrer tradisjonelle kjønnroller og fremmer kjønnsmangfold.
- 105 • Arbeidsgivere har redskaper til å fremme kjønnsmangfold og likestilling på
- 106 arbeidsplassen
- 107 • Kommersielle aktører aktivt motarbeider kjønnsstereotype valg for barn og unge
- 108 • Videregående skoler arbeider for å rekruttere elever på tvers av kjønn, og har en
- 109 strategi for å forhindre frafall av elever fra kjønn som er underrepresentert i
- 110 utdanningen.
- 111 • Universiteter og institusjoner for høyere utdanning aktivt jobber for å ha et godt
- 112 mangfold av studenter i sine utdanningsprogram for å hindre en overrepresentasjon
- 113 av enkelte kjønn i programmet og senere yrket.
- 114 • Det innføres en tredje, frivillig og likeverdig juridisk kategori av kjønn.

115

116 **I egen organisasjon skal FRI:**

- 117 • Gjennomgå egne dokumenter og praksiser for å forhindre diskriminering av personer
- 118 på bakgrunn av kjønn.
- 119 • Bevisstgjøre egne tillitsvalgte og frivillige i hvordan å motvirke kjønnroller og
- 120 kjønnsstereotyper i egen organisasjon.
- 121 • Videreutvikle verktøy for mangfoldig rekruttering i ansettelses og tillitsverv

122 Satsingsområde 3: Sammensatt diskriminering og antirasisme

123

124 Mennesker som bryter med samfunnets normer, er mer utsatt for diskriminering. Hvilke
125 normer vi bryter med påvirker hvordan vi blir møtt av samfunnet rundt oss og hvilke
126 privilegier vi får. I FRIs arbeid er det viktig at kjønn og seksualitet ses i sammenheng med
127 andre diskrimineringsgrunnlag. Som organisasjon er det et mål at FRI skal jobbe aktivt mot
128 strukturell rasisme i alle former. Som minoritetsorganisasjon har FRI et ansvar for at lhbt-
129 saken ikke brukes for å fremme splid mellom mennesker, rasisme og fremmedfrykt.
130 I forrige periode hadde også FRI dette som satsingsområde, men da dette er et område vi
131 stadig ser behov for forbedring både ute i samfunnet og innad i vår organisasjon.

132

133 I den kommende perioden vil FRI derfor ha et særlig fokus på de av oss som er særlig
134 sårbare for sammensatt diskriminering og strukturell rasisme både i egen organisasjon og i
135 samfunnet for øvrig. Vi ser en negativ utvikling i hvordan vår målgruppe ivaretas i sosiale
136 apper hvor vår personinformasjon brukes til reklame rettet mot oss som målgruppe blant
137 annet.

138

139 Vi ser også at tilfeller av diskriminering og rasisme skjer mellom personer på sosiale og
140 dating-apper, blant annet ved diskriminerende og rasistiske avgrensninger for hvem man
141 ønsker og ikke ønsker å snakke med. FRI mener at eiere og utviklere av slike apper må ta
142 større grep for å hindre slik praksis og styrke vårt personvern. Vårt mål er å styrke arbeidet
143 for de av oss som bryter med en eller flere av samfunnets normer for kropp, funksjonsevne,
144 hudfarge, religion eller etnisitet.

145

146 **FRIs mål:**

147

- 148 • Et samfunn der man kan leve ut sin seksualitet, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk
149 uavhengig av hudfarge, etnisitet, religion eller funksjonsevne.

150

151 **FRI skal jobbe for at:**

152

- 153 • Diskrimineringsloven som tar høyde for at mennesker kan utsettes for diskriminering
154 på flere grunnlag samtidig etterleves.
- 155 • Aktivitets- og redegjørelsesplikten i diskrimineringsloven videreføres i tråd med
156 stortingsflertallets hensikt.
- 157 • Alle former for rasisme, fremmedfrykt og diskriminering bekjempes.
- 158 • Vår målgruppes rettigheter ikke tas til inntekt for rasistiske motiver i
159 samfunnsdebatten.
- 160 • Forskning og politikktutvikling som angår vår målgruppe skal inkludere minoriteter,
161 blant annet personer som utsettes for rasisme, personer med funksjonsnedsettelse
162 og personer med bdsm/fetisj-identitet.
- 163 • Vårt mål er å styrke arbeidet for de av oss som bryter med en eller flere av
164 samfunnets normer for kropp, kjønn, funksjonsevne, hudfarge, seksuell orientering
165 og/eller tenningsmønster, religion eller etnisitet.
- 166 • Myndighetene må jobbe aktivt for å øke kunnskapen blant alle aktører som retter seg
167 mot mennesker med minoritetsbakgrunn når det gjelder seksualitet, identitet og
168 kjønnsuttrykk. Ingen skal oppleve forfølgelse etter utstøting på grunn av etnisitet,
169 kjønn, religion, seksuell orientering eller identitet.
- 170 • Utsteder og andre arenaer for vår målgruppe ikke diskriminerer personer på noen
171 bakgrunn.
- 172 • Apper og sosiale arenaer hvor vi som målgruppe må dele personlig informasjon er i
173 mye større grad styrker personvernet vårt, samt at de ikke selger informasjonen
174 videre. De må også iverksette tiltak som hindrer diskriminering og rasisme i og ved
175 bruk av tjenestene.

176 • Vi kan ha et samfunn uten alderisme der eldre skeive kan være seg hele seg selv
177 som eldre og skeiv i ulike sosiale sammenhenger, inkludert skeive miljø, og for en
178 ikke-diskriminerende eldreomsorg som har kunnskap og kompetanse om eldre
179 skeives livsløpserfaringer.

180

181 **I egen organisasjon skal FRI:**

182

- 183 • Skolere tillitsvalgte og ansatte om sammensatt diskriminering.
- 184 • Øke forståelsen om hva rasisme er, og hvordan man kan motvirke rasistiske
185 strukturer
- 186 • Etterstrebe å ha våre møteplasser og tilbud på steder som er universelt utformet.
- 187 • Jobbe for å øke mangfoldet i ansattforhold, tillitsverv og på våre arrangement.
- 188 • Arbeide normkritisk i fylkeslagene og aktivitetsgruppene for å hindre diskriminering
189 knyttet til funksjonsevne, kropp, alder, hudfarge, religion og etnisitet.
- 190 • Styrke samarbeidet med flere aktører på antirasisme, likestillings- og
191 diskrimineringsfeltet, uavhengig av diskrimineringsgrunnlag.
- 192 • Jobbe for å hindre diskriminering i egen organisasjon basert på kjønn, kjønnsidentitet,
193 kjønnsuttrykk, alder, kropp og funksjonsevne.

194 Satsingsområde 4: Familie og reproduksjon

195

196 Vi definerer familie forskjellig. Du har de av oss som definerer familie som den biologiske,
197 som den «valgte» familien og de av oss som definerer det ut ifra samlivsform og sivil status.
198 FRI mener at det er selve relasjonene som først og fremst definerer en familie, og familie
199 som begrep er dynamisk og skal ikke defineres av andres forståelse av hva en familie er
200 eller hva en familie skal bestå av.

201

202 Det er viktig at samfunnet anerkjenner viktigheten av disse familiene, og at vi har systemer
203 som ivaretar oss alle.

204

205 For noen av oss er drømmen om et barn stor, mens for noen av oss har man ikke lyst på
206 barn. FRI mener at våre reproduktive rettigheter må anerkjennes og at vi trenger et system
207 som medfører at kvinner, enslige så vel som kvinner i parforhold har rett til gratis assistert
208 befruktning– og at sæd- og eggdonasjon skal tillates i Norge.

209

210 FRI mener at kommersiell surrogati ikke skal tillates i Norge. Surrogati er et stort, ømfintlig og
211 kontroversielt tema som krever klare og tydelige retningslinjer og lovverk. Det er vanskelig å
212 snakke om surrogati som en måte å få barn på, uten også å nevne at man benytter seg av
213 en annen menneskes kropp og belastningen/mulige konsekvenser dette medfører. Det er
214 også store etiske problemstillinger tilknyttet surrogati. FRI mener at vi trenger mer forskning
215 på feltet om hvordan surrogater opplever prosessen, oppfølgingen etter fødsel/inseminering,
216 ombestemmelse, eventuelle komplikasjoner og ivaretagelse av helsevesen/statlige systemer
217 i etterkant.

218

219 Samtidig anerkjenner FRI at det finnes de av oss som ønsker et biologisk barn hvorav
220 surrogati er en av få muligheter. Vi mener at barnets beste alltid må ligge til grunn for
221 gjeldende lovverk, men mener også at lovverket ikke skal gå på bekostning av barnet når
222 man ankommer Norge. Vi mener derfor at en utredning av hvordan ivaretagelse av barnet
223 kan gjøres mer effektivt og bedre når barnet har blitt født – og/eller – har ankommet Norge.

224

225 Norge trenger et lovverk og økonomiske ordninger som motvirker at noen familie- og
226 samlivsformer får økonomiske privilegier fremfor andre, og som tar vare på alle
227 enkeltmennesker uavhengig av samlivsform og sivil status. FRI legger til grunn at folk vet
228 best selv hvilke familie-ordninger som passer for dem, og at flere relasjoner og familieformer
229 basert på samtykke og likeverd skal aksepteres.

230

231 **FRIs mål:**

232

- 233 • Alle familieformer som bygger på likeverd og samtykke anses som likeverdige
- 234 • FRI mener at fullverdige og like rettigheter knyttet til valg av familie skal være en
- 235 selvfølge.
- 236 • En barnelov som ivaretar alle typer barn og sikrer deres rettigheter.

237

238 **FRI skal jobbe for at:**

- 239 • Stebarnsadopsjon kan gå parallelt med registrering av juridisk foreldreskap, forutsatt
- 240 at barnet er 2 måneder.
- 241 • I familiekonstellasjoner hvor man har to par ektefeller, og to juridiske foreldre skal
- 242 medforeldre kunne inngå stebarnsadopsjon.
- 243 • Myndighetene utreder juridisk foreldreskap hos flerforeldre.
- 244 • I familiekonstellasjoner hvor man har to par ektefeller skal barnet/barna ha lik arverett
- 245 hos alle foreldrene, så lenge dette er juridisk ivare tatt i kontraktsform.

- 246
- 247
- 248
- 249
- 250
- 251
- 252
- 253
- 254
- 255
- 256
- 257
- 258
- 259
- 260
- 261
- 262
- 263
- 264
- 265
- 266
- 267
- 268
- I familiekonstellasjoner hvor man har to par ektefeller og to juridiske foreldre skal foreldrene kunne fordele foreldrepermisjon slik som best passer deres familier.
  - Barn skal være sikret arverettigheter til foreldrene under hele den juridiske prosessen.
  - Det må være mulig å registrere sin valgte familie i offentlige registre, slik at denne respekteres i spørsmål om arv, ved sykdom og gravferd.
  - Vigselsretten, som sivilrettslig avtale, bør være forbeholdt og administrert av staten.
  - Ikke-monogame relasjoner, mellom flere enn to mennesker, som er basert på likeverd og samtykke, skal respekteres.
  - Familievernkontorenes, barnevernets, barnehagers, utdanningsinstitusjoners og helsevesenets kunnskap om ulike familiekonstellasjoner og familiemangfold skal styrkes.
  - At kunnskapsnivået om lhbti-familier og ulike familieformer i fosterhjemstjenesten økes og at det aktivt jobbes for å rekruttere lhbti-personer som fosterforeldre og avlastningshjem.
  - Dokumenter og skjemaer som behandler foreldrerett, familierett etc. gjøres kjønnsnøytrale og tilpasses flere familieformer.
  - Likekjønnede par får samme mulighet til familieinnvandring som andre, og at Norge får på plass et system for familieinnvandring som ivaretar og likebehandler ikke-formaliserte familier fra land der muligheter for samliv mellom likekjønnede ikke finnes.
  - I surrogattilfeller må behandling hos etater og myndighetene kunne effektiviseres til det beste for barnet.

269 **I egen organisasjon skal FRI:**

- 270
- 271
- 272
- 273
- Opprette eller videreføre nettverk for familiekonstellasjoner som faller utenfor normen.
  - Skolere tillitsvalgte i hvor medlemmer kan henvende seg om juridiske spørsmål rundt familie, arv, sykdom og gravferd.